

MAASSTAD ZIEKENHUIS

een santeon ziekenhuis

Metabole Chirurgie en Psychologie

Lotte van de Wiel, 10 november 2021

Wat doet medische psychologie?

- Screening / diagnostiek
- Behandeling voor chirurgie
- Behandeling na chirurgie
  - Terugval
  - Doorslaan
  - Zelfbeeld
  - Verslaving
  - Angst- en stemmingsklachten

Screening

- Cleveland criteria
  - Beslissingsvaardigheid
  - Verwachtingen
  - Sociale steun
  - Psychische gezondheid
  - Eetgedrag
  - Naleving
  - Coping

Diagnostiek

- Bij onvoldoende inzicht tijdens screening
- Bij geen effect CGT terugval/doorslaan
- Bij bejegeningstvragen
- Uitsluiten ASS
- Uitsluiten LVB
- Persoonlijkheid / emotieregulatie
- Organiciteit

Casus A

- Vrouw, 42, GBP 2018. SG: 140, HG: 45
- Laxeert, toename cocaïne/alcohol
- Stemmingsproblemen
- Later bleek: BPS, wv behandeling
- Meningeoom

Casus B

- Vrouw 25, GBP 2019. SG: 125, LG: 90, HG: 120.
- ASS uitsluiten
- PO:
  - Kwetsbaar, impulsief, te aangepast
  - Geen lijdensdruk
  - Conflictloze zelfpresentatie

Behandeling pre-OK

- Literatuur wisselend
- Korte CGT:
  - Emotie-eten, vergroten alternatieve coping
  - Uitdagen lijngerichte cognities
  - Gedragmatige aanpassingen extern eten en uitdagen belemmerende cognities
  - Vergroten sociale steun

Behandeling post-OK

- Cognitieve Gedragstherapie (CGT)
- Eyemovement Desensitization and Reprocessing (EMDR)
- Dialectische Gedragstherapie (DGT)
- Schematherapie (SFT)
- Motivational Interviewing (MI)
- ...

Behandeling post-OK

Casus C

Man, 44

GBP 2018

SG: 150

LG: 115

HG: 125

Casus D

Vrouw, 61

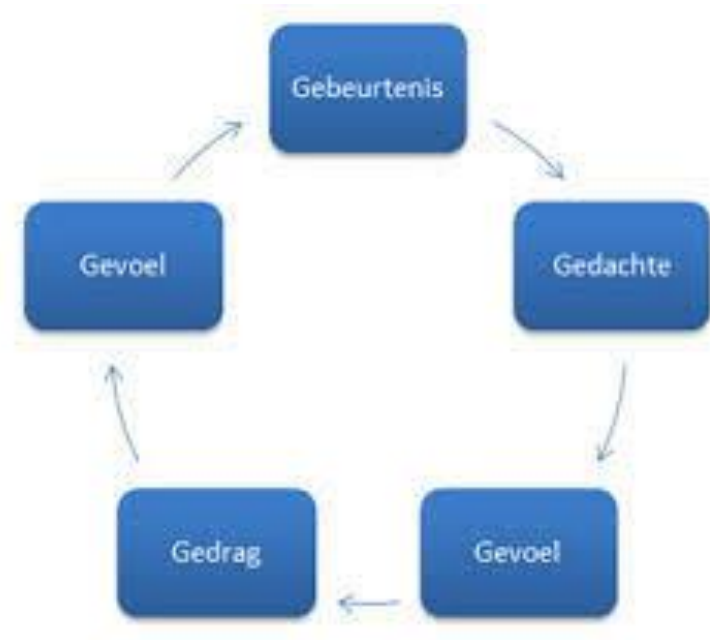
GBP 2020

SG: 115

LG/HG: 65

Cognitieve Gedragstherapie

- Gebeurtenis
- Gedachte
- Gevoel
- Gedrag
- Gevolg

Cognitieve Gedragstherapie

SAAI!!!

Cognitieve gedragstherapie

Ik heb er geen controle over

Dit helpt dus ook niet voor mij

Ik heb gewoon geen ruggengraat

Ik ben gewoon zwak

Het is nu toch al mislukt

Ik voel me zo rot, dit is het enige wat helpt

Ik kan die trek niet aan

Dit is te zwaar

Ik heb het ook wel eens verdiend

Op vakantie mag ik wel...

Ik ben niet te helpen

Ik mag al zo weinig meer

Ik ben niet te helpen

Ik moet een marge hebben voor stabilisatie

Als ik 1 koekje neem, dan gaat het fout

Behandeling post-OK

Casus C

Man 44

Ik ben een zwakkeling
Ik heb er geen controle over
Ik heb geen discipline
Het is mislukt

LG: 115

HG: 125

Casus D

Vrouw 61

Ik moet een marge hebben
Dit is mijn laatste kans
Als ik suiker neem, ga ik los
Ik kan mezelf niet vertrouwen

LG/HG: 65

Cognitieve gedragstherapie

- Alles of niets / zwart-wit denken
- Ooglapje
- Negatief denken
- Rampendenken
- Hokjesdenken
- Teleurstelling opzoeken
- Sneeuwbaldenken
- Gedachten lezen
- Toekomst voorspellen
- Alles is mijn schuld
- Meten met 2 maten
- ...
- ...

Behandeling post-OK

Casus C

Man 44

Ik ben een zwakkeling
Ik heb er geen controle over
Ik heb geen discipline
Het is mislukt

Ik vind dit moeilijk en zoek hulp
Ik heb er eerder controle over gehad
Ik heb discipline in andere levensgebieden
Ik leer van elke terugval

LG: 115

HG: 125

Behandeling post-OK

Casus D

Vrouw 61

Ik moet een marge hebben
Dit is mijn laatste kans
Als ik suiker neem, ga ik los
Ik kan mezelf niet vertrouwen

LG/HG: 65

Realistische marge opstellen
Dit is nieuw, ik probeer
Exposure suiker
Ik ben verantwoordelijk op veel
gebieden en vindt daar ook
nuance

CGT - Cognities

- Vaststellen cognities
- Disconfirmeren niet-helpende gedachten
- Denkfouten
- Formuleren van helpende gedachten
- Uitbreiding overige levensgebieden
- Psycho-educatie leren vertrouwen

CGT - Gedrag

- Exposure
- Haalbare doelen
- Alternatief niet-verenigbaar gedrag
- Hulp vragen
- Makkelijker maken
- Lichamelijke sensaties onderscheiden
- Verzadiging/honger/vol vs emoties

Terugvalpreventieplan

- Verslavingszorg: leer van een terugval om een volgende te voorkomen
- Schaamte / Schuld
- Oordeel niet en pas op voor reparatiereflex (MI)

Terugvalpreventieplan

Fase	Wat merk ik aan mezelf?	Wat merken anderen aan mij?	Wat kan ik doen?	Wat heb ik nodig van anderen?
Rood				
Oranje				
Groen				

Terugvalpreventieplan

Fase	Wat merk ik aan mezelf?	Wat merken anderen aan mij?	Wat kan ik doen?	Wat heb ik nodig van anderen?
Rood	Sociaal		Gedrag	
Oranje		Lichamelijk		
Groen	Emotioneel		Cognitief	

Verslaving

- “addiction schift” - 80%
- 2 jaar post-OK
- Ontremming als eigenschap

Verslaving

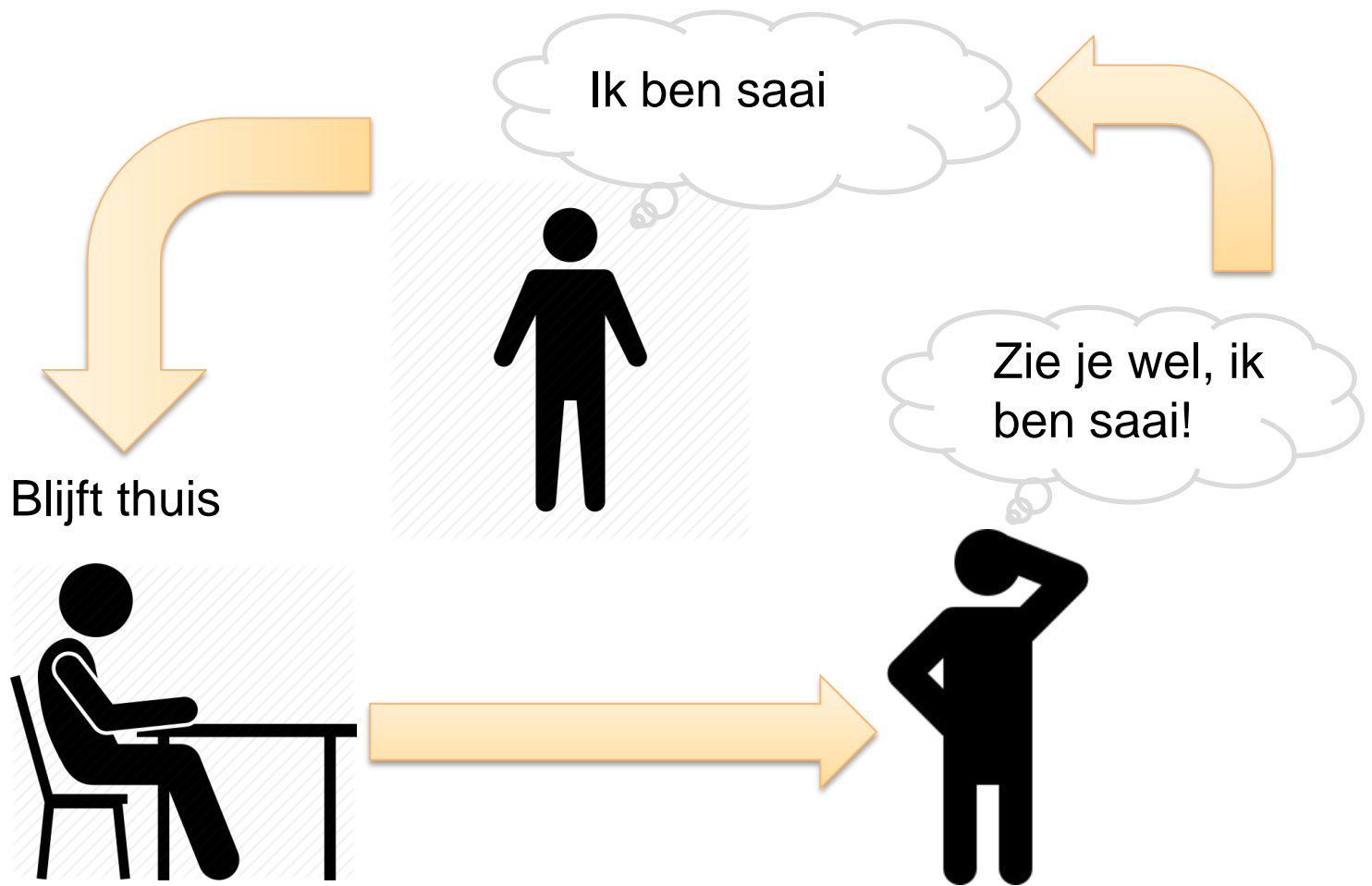
Zelfbeeld

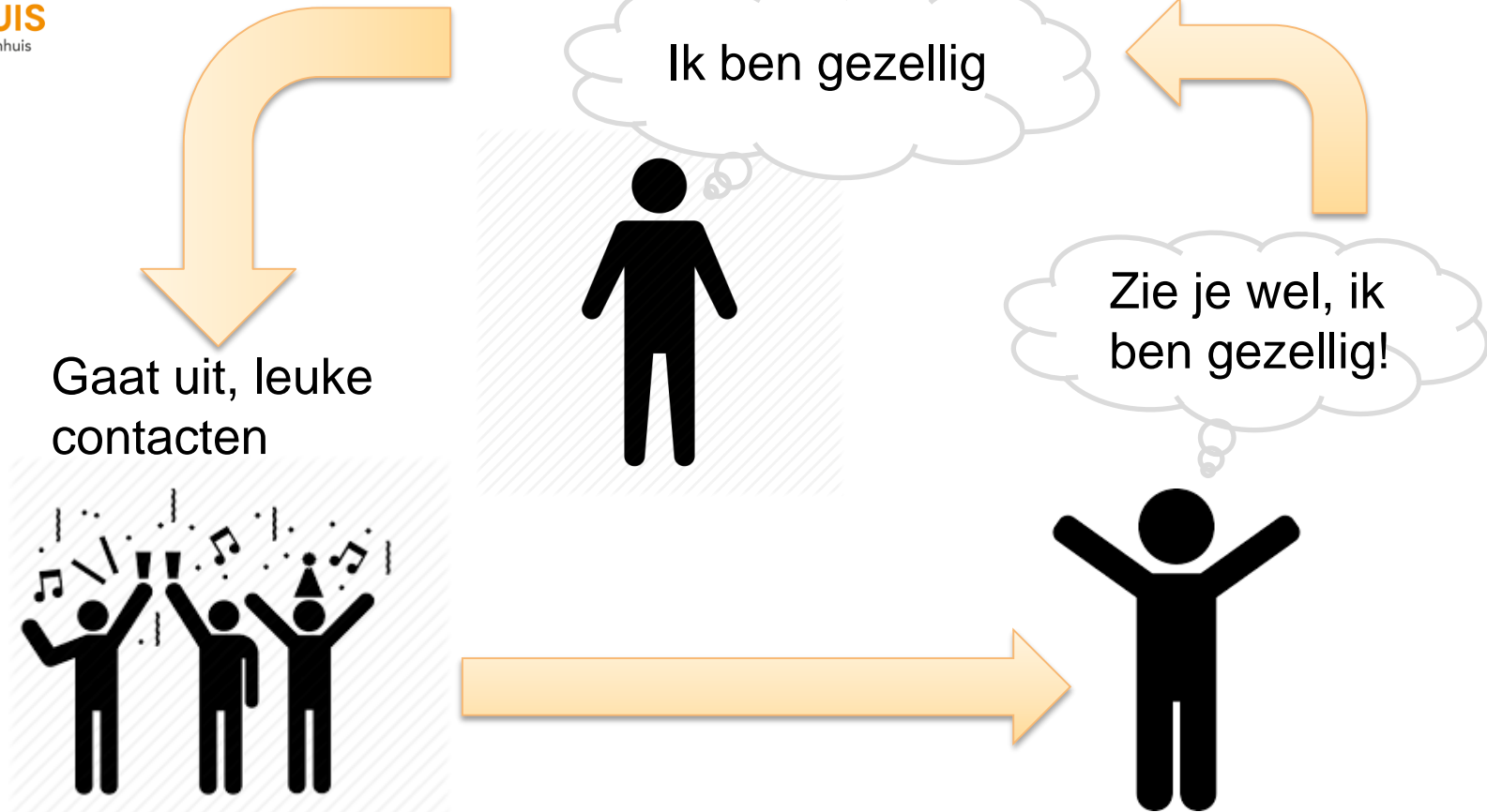
Het beeld dat je van jezelf hebt:

- Zelfkennis (wat je weet over je zelf)
- Zelfwaardering (hoe je jezelf beoordeelt)

Beïnvloedt sterk hoe je je voelt en hoe je je gedraagt

TE POSITIEF IS OOK NIET REALISTISCH!

Ervaringen van patiënten:

De beveiligiger:

- “Blij dat ik ben afgevallen, maar ik voelde me in het begin kwetsbaarder. Door dat overgewicht voelde ik me een flinke jongen. Dat besef ik nu pas”.

IDENTITEIT

Ervaringen van patiënten:

De kwetsbare persoon

- “Met mijn overgewicht hield ik mensen op afstand. Nu is mijn verdedigingsmechanisme weggevallen. Ik vind het eng dat mensen nu meer toenadering zoeken”.

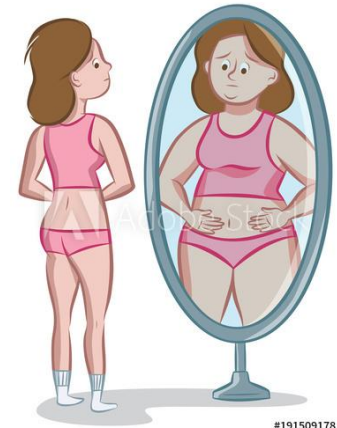
AFWEERMECHANISME

Ervaringen van patiënten:

De mens in verwarring

- “Ik weeg nu 80 kilo, maar als ik mijn ogen dicht doe... voelt het nog steeds alsof ik iemand ben die 130 kilo weegt”.

LICHAAMSBELEVING

Psychologie voor dietisten

- MI – pas op voor reparatiereflex
- Identificeer dysfunctionele cognities
- Helpende gedachten
- Geef duidelijke marges: TVPP
- Aandacht voor verslaving

Psychologie voor diëtisten

- Verwijs of consulteer bij:
  - Hardnekkige, persisterende dysfunctionele cognities
  - Problemen met voelen
  - Aanwijzingen voor verslaving
  - Aanwijzingen voor angst- stemmingsproblematiek
  - Bejegeningadviezen / diagnostiek
  - Meermaals terugvallen
  - wiell@maasstadziekenhuis.nl

